

СЕКЦІЯ «АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ І ЯВИЩ У ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ»

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ У ТЕРИТОРІАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ: ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Оленич К.В.

здобувач третього рівня освіти

спеціальності 051 «Економіка»

Миколаївський національний аграрний університет

У сучасному світі тенденція централізації соціальних систем цілком врівноважуються тенденцією децентралізації, сегментації суспільства.

Місцеві органи управління вирішують повсякденні, важливі суспільні питання. Це обумовлює порівняно високу управлінську зацікавленість та активну участь громадян у діяльності місцевих органів влади. До того ж безпосередня участь громадян в управлінні своєю громадою, селом, районом, містом, підприємством не потребує створення складної організаційної структури.

Найважливіше значення місцевого управління зводиться до реалізації ідеї децентралізації влади. Поняття децентралізації пов'язано перш за все з функціями держави. Децентралізація сприяє підвищенню уваги органів влади до місцевих потреб і проблем. Коли відповідальність за надання послуг та забезпечення інфраструктури децентралізована, місцеві органи можуть краще оцінювати співвідношення витрат і доходів, а також гнучкіше реагувати на потреби населення у рамках певних обмежень.

Децентралізація сприяє підвищенню ефективності роботи різних державних органів, так як звільняє їх від вирішення завдань місцевого характеру і дозволяє сконцентруватися на стратегічних питаннях розвитку країни, ретельному плануванні і організації різних програм на регіональному рівні.

Важливо врахувати, що перерозподіл повноважень між гілками і рівнями влади супроводжується ризиками. Саме тому завдання збереження і зміцнення державності за одночасного зростання впливу місцевого самоврядування передбачає визначення чітких та зрозумілих завдань для учасників.

Обумовлено, що децентралізація сприяє процесу демократизації: децентралізація створює можливості для безпосередньої участі великих груп населення в питаннях управління через виборні органи або для непрямой участі

– через місцеві вибори і за допомогою контролю за діяльністю уряду; децентралізація створює можливості для появи на місцевих рівнях нової еліти, яка може освоювати політичні навички та функції, необхідні в кінцевому рахунку для участі в політичному житті; регіональні органи управління діють в певній мірі в якості протизваги або стримуючої сили по відношенню до уряду країни; децентралізація активізує залучення місцевих та регіональних дійових осіб в процес місцевого економічного і соціального розвитку; передача повноважень місцевим органам влади допомагає уникнути конфлікту інтересів.

Тенденція меншої участі в комунальних та інших господарських справах і розширення зобов'язань також відображає зростаючу інтеграцію місцевих органів у державний механізм, їхнє пристосування до вирішення в першу чергу завдань, що мають загальнодержавне значення. Досвід інших держав засвідчує, що обсяг доручених справ складає 80-90% загального обсягу справ, які виконуються місцевими органами управління.

Співвідношення централізації і децентралізації влади в державі – це складна проблема. Досягти оптимального балансу, необхідного з метою управління суспільством. За адміністративно-командної системи органи управління на місцях знаходились під зовнішнім контролем.

Децентралізація передбачає самостійність, яка, вивільняючи енергію мас, дозволяє усвідомити мотиви їхніх дій та перспективу у розвитку територій. Така система створює організаційну структуру, при якій не тільки органи місцевого самоврядування, а кожен член спільноти, з обов'язку єдності співіснування, приймає на себе додаткову відповідальність за мотивацією своїх дій і актуалізації своєї поведінки, що закріплює установку на задоволення потреб і підвищення добробуту всіх або більшості жителів.

Література:

1. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу: аналіт. доп./ [Жаліло Я. А., Шевченко О. В., Романова В. В. та ін.] ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2019. 192 с.

2. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К.: ТОВ «Софія». 2017. 128 с.

3. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації України: монографія / І. С. Волохова. Одеса: Атлант, 2014. 462 с.

4. Пальчук В. Розвиток економічного потенціалу громад у рамках реформи з децентралізації. Україна: події, факти, коментарі. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2018/ukr11.pdf>.

***Науковий керівник – Вишневецька О.М.,
д-р екон. наук, професор, декан обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***